

være noget godt, baade økonomisk og socialt. Men jeg tror, at vi er kommet paa et Punkt i Udviklingen, hvor det vil være rigtigt, at hele dette Spørgsmaal tages op til almindelig Behandling, ikke blot Spørgsmaalet om Nedlæggelse af mindre Landbrug, men ogsaa Spørgsmaalet om Bøndergaardes og Herregaardes Bibeholdelse. Jeg tror, det kan siges, at visse af de gældende Bestemmelser er forældede, og de Grænsebestemmelser, der erfastsatte, er ogsaa af den Beskaffenhed, at de tidt udelukker en i og for sig ønskelig Bevægelsesfrihed. Naar jeg nu har tilladt mig at bringe i Forslag, og det andet høje Ting har sluttet sig dertil, at Gyldigheden af den midlertidige Lov forlænges i to Aar, er det i Haab om, at det i Løbet af disse to Aar maa kunne lykkes gennem en Kommissionsbehandling af dette saa vigtige Spørgsmaal at opnaa en samlet Overvejelse og et Forslag vedrørende den fremtidige Udstykningslov, saa at det nu maatte være sidste Gang, at den midlertidige Lov foreligger til Behandling. Naar det er nødvendigt at tage Spørgsmaalet op til samlet Behandling, skyldes det ogsaa Hensynet til de sønderjydske Landsdele. Der raader der andre Forhold, man har haft en større Bevægelsesfrihed, end vi er vant til. Jeg tror ikke, det gaar an uden videre at overføre vor danske Lovgivning paa dette Omraade paa de sønderjydske Forhold. Om et Øjeblik kommer der ogsaa til Behandling et Forslag om en midlertidig Lov, der skal gælde for de sønderjydske Landsdele, indtil vi kan faa en samlet dansk Lovgivning, der ogsaa tager Hensyn til de særlige sønderjydske Forhold.

Indtil en saadan ny almindelig Lov kommer, vil det, forsaavidt dette Lovforslag vedtages, blive Landbrugsministeriets Sag at administrere den midlertidige Lov paa den bedste Maade. Og jeg ønsker da herom at sige, at forsaavidt jeg faar med denne Sag at gøre, vil jeg bestræbe mig for, at den Bevægelsesfrihed, som i mange Tilfælde er tiltrængt, bliver tilladt, idet man maa erindre, at der stadig er den Sikkerhedsforanstaltning, at Dispensation fra Loven kun kan gives, hvor Kommunalbestyrelse og Ministerium er enige om, at den bør gives; hvis enten Kommunalbestyrelsen eller Ministeriet sætter sig derimod, kan Dispensation ikke meddeles. Deri ligger en Sikkerhed, og med denne Bestemmelse i Loven tror jeg, det kan forsvares at sige, at der i saa stor Udstrækning som muligt vil blive taget Hensyn til de kommunale Raads Udtalelser. Dog vil jeg naturligvis forvare mig imod, at jeg dermed skulde have

givet Tilsagn om altid at følge de kommunale Raad, thi ogsaa dette vil i mange Tilfælde kunne give Anledning til vilkaarlige og ubillige Afgørelser, saa at der fremkommer en Uensartethed fra den ene Kommune til den anden, der vil være i høj Grad uheldig.

Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget, saaledes som det her foreligger vedtaget af Folketinget, til det høje Tings Velvillie.

I. A. Hansen: Jeg fik af den højtærede Landbrugsministers Udtalelser det Indtryk, at den gældende midlertidige Lov, som nu skulde fornyes gennem det foreliggende Lovforslag, er meget vanskelig at administrere. Det tvivler jeg ingenlunde om; jeg har, da de tidligere Lovforslag var til Behandling, peget herpaa. Det er umuligt at administrere denne Lov retfærdigt, og det har jo været nødvendigt, for at Loven kunde være taalelig, at give en Mængde Dispensationsbestemmelser. Til Trods herfor ser jeg ikke rettere, end at det er nødvendigt indtil videre at beholde en Lov som den, vi har, og som her ønskes fornyet. Det vilde være ganske meningsløst, om de mindre Landbrug, som det i Særdeleshed er gaaet ud over, stadig blev nedlagt, i hvert Fald for en stor Dels Vedkommende, medens Staten samtidig ofrede mange Penge paa at oprette nye. Det oplyses, at der i de sidste 4 Aar, 1916—20, desværre er nedlagt ikke mindre end ca. 1 600 Landbrug, og der er ingen Tvivl om, at det væsentlig er de mindre, det er gaaet ud over. Spørger man om, hvor de er blevet af, ja, saa findes Jorden selvfølgelig, men naar det fra anden Side er hævdet, at de væsentlig er gaaet over til de noget større Landbrug, saa tror jeg ikke ganske, at dette er Tilfældet. Der er i de midlertidige Love, vi har haft, givet Adgang til at sammenlægge mindre Landbrug, og jeg har for nylig været Vidne til, at tre af mine Naboer, der hver havde en mindre Jordlod, har slaaet dem sammen i eet Brug, med andre Ord, at to Landbrug er forsvundet. De er selvfølgelig ikke store, naar Lovens Bestemmelser kunde tillade, at de blev nedlagt, men det var dog Jordlodder, hvorpaa der let kunde holdes to Kreaturer og et Stykke Ungkvæg. Det er derfor Spørgsmaalet, om det i Virkeligheden er rigtigt, at der gives saa let Adgang til at nedlægge mindre Landbrug. Men saaledes har Lovens Bestemmelser hidtil været, saaledes er det ogsaa bestemt i det foreliggende Lovforslag, og jeg skal ikke modsætte mig det. Vi kan nu for Resten, tror jeg,